

BİZ VAXT TAPA BİLMİRİK...

Onda da vaxt bizi tapır

İndi günün, saatin elə vaxtı ki, gərginlikdən özümü bir yerə toplaya bilmirəm, səpələnmişəm hər tərəfə. Necə deyərlər, toparlanmaq, yumruq kim bir yerdə olmaq, ayaqda durmaq yaman çətinləşib. Hətta mümkünsüz olubdu. Bir-birinin ardınca yüksəldiyim ağrı-acılar, itkilər tarazlığını pozub, müvazimətimi saxlamağa imkan vermir. Elə bil Əzrayıl mənimlə çiling-ağac oynayır... elə bil ki, mənə gözdağı verir... elə bil ki, mənə həddimi göstərir, yerimi nişan verir...

Bilmirəm bütün bunlar nəyə lazımdır? Onsuz da heç bir olacağın qarşısını almaq, heç bir olacağın olmaması üçün bir köklü müqavimət göstərmək gücüm yoxdur. Olan-qalan gücüm itirdiklərimlə, necə deyərlər, kayb etdiklərimlə birləşdikdə tükənib, əriyib gedibdi. Və mən sadəcə Allahın iradəsinə, onun böyüklüğünə, onun mərhəmətinə sığınıb durmuşam. Əgər buna durmaq, dayanmaq demək mümkündüsə. Axi, ömrümün 50 ilində qazandıqlarım son bir-iki ildə bir ucdan seyrərlər. Yarpaq tökümü baş verir çəvrəmdə. Bunun olacağını bilirdim. Amma belə erken, belə vaxtsız olacağını gözləmirdim. Təəssüf...

Bəlkə də təəssüf yox, ondan da qat-qat ağır, qat-qat üzüntülü olan, hey-hat!!! Yeni təəssüfun də təəssüfü. Mən bunu necə yaşayıram, ümumiyyətlə, mən bunu niyə yaşayıram bilmirəm, anlamıram. Və bilib anlamaq gücümün tükəndiyi bu yerdə yene son ümidi Allahımı, bir də Sən!..

Hə, əvvəldə vurğuladığım kimi, bu indiki durumda insanın içiyle, ürəyiyle tək qalması çox ağırdı, çox dəhşətli və qovurucudu. Çünkü içində qovrulmaq adamın tüstüsünü təpəsindən çıxarıı... adama adamlığın, yəni duymulu, anlayışlı olmağın bütün nöqtə-vergülünü yaşıdır. Onda kimisə, nəyisə gözün axtarır. Əlin toxunmaq, gözün görmək istəyir. Ən azından yaşıdagının içində çıxmak üçün, yaşıdagını arxa plana keçirmek üçün. Mən indi həmin o təsvir etdiyimin bütünlüyünü, toplumuunu yaşayıram.

Onları sözə, yazıya çevirmek istəyirəm. Amma bu istəyin özü də elə-bələ asan iş deyil. Bunun üçün də hissini, duyunu ram etməyi bacarmalısan. Və səni yandıranla bu yanğıdan duyduqlarını görüşdürüsən, qovuşdurasan, onlardan da əlavə bir qətiyyət ortaya qoymaq lazımdı. Elə bir qətiyyət ki, ağrıdan parlamaq istəyən ürəyini o iradə, o qətiyyət bir anlıq da olsa özünə tabe etsin.

Bax, bütün bu dediklərimi indi bilgisayara dikə etdiyim anda belə ovuclarımla sixmağa, qucaqlamağa çalışdıǵım kafamın çatlamaşası möcüzə sayılmalıdır. Bəlkə də bu elə bir möcüzədi?

Mən hələlik görəmürəm, duymuram. Amma bu möcüzənin görünən bir ipucu, parıltısı da var. O da üzümü tutduğum, könlümü tapşırıǵım Allahımı, bir də Sənsən. Mən məhz sizlərə bu animda pənah gətirib ağırlı, yuxusuz gecəmdə piçildadığım misraları dile gətirirəm.

Yoruldum kədərə sıjal çəkməkdən, Əlim qabar oldu, dilimsə yara... Kirpiyin ucuna ulduz əkməkdən - Onun üzü ağdı, mənimki qara...

Qurduğum xəyallar da heydən düşübdü, Nimdaş köynək kimi süzük-süzükdü... Kədər ruhumu da dəlib deşibdi - Boğulan ürəyim qasız üzükdü...

Çəvrəmdə fırlanır pərvanə ölüm Gözlərim dirənib - dizim büküllü... Kirpiyin ucunu silərsən, gülüm - Yadına salarsan sən bu şəkili...

Bəli, mənim durumumun ifadesi olan kirpiyin ucundakı ulduzun parıltısı altında çəkilmiş şəkildi bu.

O şəkinin cizgilərini görmək elə o parıltını unutmaq deməkdir. Təbii ki, bacarsan!..

biz vaxtı tapa bilmirik, vaxtı ayırmağı bacarmırıq. Vaxt özü bizi tapır, vaxt özü bizi ayırır və əlimizdən tutub aparır. Apara-apara da o bizə piçildiyir ki, bu məzar sahiblərini unutmaq olmaz. Çünkü tapmadığımız vaxt sizə onları unutdurmaqla sizi həm də unutqan edir. Sizi unudanların siyahısına qoşur. Və zaman gələcək ki, həmin o tapmadığınız vaxtin qəzəbinə gəlib siz də unudulacaqsınız. Bundan qorunmaq, bundan qaçmaq üçün vaxt tapmaq, vaxt axtarmaq prosesini işlək saxlamaq, necə deyərlər, tətikdə tutmaq gərəkdir. Mən elə bilirəm ki, gec də olsa bunu dərk etmişəm. Ona görə də içimə bir balaca sərinlik gelir, üstümdən bir balaca meh ötüb keçir. Bu sərinlik də, bu meh də mənə həmin o zaman axtarışında yardımçı olur, o vaxtı tapmaqdə köməklik göstərir. Hər halda günahın

İlahi, meh göndər, ya şimşek çaxdır, Pozulsun nizamı ağır sükutun... İlahi, bu gecə bir yağış yağdır - Ağarsın qaralmış rəngi buludun!..

İlahi, məni də qopar, at yerə, Ulduz etəyindən, ay yaxasından... Gətirdim sükutu nahaq bu şeirə - Bir də asılmaram tay yaxasından!..

***

Heç kimə, türk qardaşlarımız demiş, kötü bir şeylər diləməmişəm, arzu etməmişəm. Ümumiyyətə, insan oları, Allah bəndəsini heç vaxt qarışlaşmamış. Hətta məni gündə min dəfə qarışlayana da bircə kəlmə cavabım olub:

- Allah ürəyince versin! - demisəm.

Bilmirəm, sözümdə, qərarımda nə qədər haqlıyam, ya da ki, yox, amma bir şey var ki, Allah özü nizamlayır və hər kəs də sonda aid və layiq olduğu yerdə asılır. Bu dediklərimin, bu yazdıqlarımın düşünməyin ki, mövzuya dəxli yoxdu. Əksinə, bu elə mənim mövzumun şah damarlarından biridi. Çünkü mən həmişə dostlarının yanında olmuşam və həmişə də dostlarımda məni öz yanlarında görübər. Onların kədərini, sevincini də böldüyüüm kimi, onlar da mənim kədər və sevincimi yerində və ürək böyüklüyü ilə bölüşübər. İndi isə ondan ağıryib, ondan sıxlıram ki, Dilavərin son anında yanında ola bilmədim.

Bax, bu gecikməyimi özümə bağışlaya bilmirəm. Bəlkə də bu mənə yazılan alın yazısının bir incə məqamıdır. Elə belə də olmalıydı. Onu da düşünürəm. Amma niyə məhz belə yazılsın deməyə də, iradımı ifadə etməyə də gücüm çatır. Axi, yazanın iradəsi və qələmi bütün aləmlərə hakimdi, hökümlüdü. Mən nə karəyəm ki, səsimi çıxaram?..

Bəli, indi bu yazının sonuna gəlib çıxanda düşünməyin ki, yüküm yün-gülləşdi, ürəyim bir az rahatlandı. Yox, əksinə, ürəyimin yaddaş kartı bir nömrəni də qara haşiyəyə aldı. Artıq o nömrənin sahibinə də zəng edəndə dili yanmış qız deyəcək ki, "abonent ya əhatə dairəsindən kənardadı, ya zəng çatır, ya da telefon söndürülüb". Hansını deyir desin, bu üç yozumun bir mənətiqi nəticəsi var. O da apardığın adamlı danışa bilməməkdir, onun səsini eşitmək sevincini yaşamamadı. Bax, mən də bu qara haşiyəyə alıdıǵım nömrəyə göz dağı verərək onu da digər nömrələr kimi, hər gün arayacam... hər gün axtaracam... Qoy o dili yanmış qız hər gün öz əzbərlədiyi sözləri təkrarlasın. Görək kim yorulub bezəcək. Mən bilirəm və eminəm ki, son nəfəsə qədər sevdiklərimi, özümə doğma bildiklərimi və bir də Allahımı unutmayacam. Cox da ki, Bakıda tıxacdan, əsəbdən, iqtisadi və mənəvi sarsıntılarından əziyyət çəkirəm. Buna baxmayaraq, mən öz sözümdə, öz mövqeyimdə qalıram.

Əbülfət MƏDƏTOĞLU

***

Yolun uzağı-yaxını olmur, heç mənzilin də. Əgər getmək istəsən, ən uzaq yolu da qət etmək mümkündü. Getmək istəməyəndən sonra adam divar qonşusunun evini də uzaq sayı. Bu da onu göstərir ki, hər şey ürəyin, ağılnı qərarından asılıdı. Bu qərar verildi, özü də bu istəyin, qərarın arxasında sevgi, inam dayandısa, bəli, dağı aşacaqsan, yolu keçəcəksən, mənzilə çatacaqsan...

İndi mən də bu uzaq yolu özümə o qədər yaxın bilirəm ki, sanki çalışdırıım binanın daha bir mərtebesini qalxacaq. Amma əslində yol azından 4 saatlıq məsafədi. Özü də bir istiqamətdə. Lakin getdiyim yer həsrətini çəkdiyim kəndin beş addımlığında olduğundan ora tez çatmağa çalışıram... ordan boylanıb ətrafa baxmaq istəyirəm... ordan dağ havasını, Ərgünəş mehini özümə həpdürmaq, ruhuma köçürmək istəyirəm. Üstəlik, orda keçən günlərim, ordakı xatirələrim üçün əlimyandıdayam, səbirələşmişəm. Hə, bir də burda ziyanət edəcəyim məzarlar mənim yolu mu gözləyir. Onlar da bu yolu sanki qısalıdır. Axi, orda Vahid Əlifoğlu, Rafig İbrahimov, Vaqif Cəfərli, Oruc Səda, indi isə Dilavər gözləyir məni. O cümlədən də Mətləb Misir və daha neçə-neçə tanıyıb-tanımadığım, ruhən isə özümə doğma bildiyim məzar sahibləri...

Ziyarət həmişə gərəkdi, həmişə olmalıdır. Bunun üçün sadəcə vaxt gərəkdi, vaxt ayırmak lazımdı. Təəssüf ki,

yarısından qayıtmək da bir işdi. Düşünürəm ki, mən bu gün bütün sıxıntılarıma, ağrı-acılarına, hətta içərisində olduğum duruma baxmayaraq, üzü Ərgünəşə getməkdə gecikmirəm. Və...

Deməli, gedirəm Ərgünəşə doğru. Söylədiyim kimi, itirdiyim ən əziz, ən doğma dostumun məzarı başında dayanmağa, onun torpağını öpməyə, onun məzarını göz yaşımla islatmağa. Axi, deyirlər ki, torpağın üzü soyuqdu. Onu da deyirlər ki, bir ovuc torpaq son qoyur bütün ümidi lər. Deyəsən bu doğurdan da belədi. Əks halda, mən acı xəberi eşitdiyim anda yaşıdagım sarıntını indi bu yazını dikte etdiyim anda elə bil ki, yaribayarı azaltmışam. Bax, bu səbəbdən də mən torpağın üzünün soyuq olduğunu qəbul etmişəm. Çünkü xəberi eşidəndə onun ölümüne o qədər inanmamışdım. İkinci zəngdə artıq onun dəfn olduğunu dedilər. Bax, onda qollarım yanına düşdü. Artıq inandım ki, o, bizdən ayrılbər. Bir daha geri dönməyəcək. Mən də feləyi, Əzrayıllı, daha nə bilim kimləri qınya-qınya çökdüm. Oturdum elə torpağın da üstündə, hamımızın sığndığı torpağın. Və bir də gördüm ki, gecə uzanıb gedir, səhər açılmaq bilmir. Və bir də gördüm ki, gecə ilə səhər edirəm, özü də elimi Tanrıya açıb...

İlahi, bu gecə nə yaman uzun Nə yaman yüklüdü ağır sükutla?.. İlahi, bu gecə mən bəndə fağır - Eyni durumdayam qara buludla!..